BESCHIKKING VAN
GEDEPUTEERDE STATEN VAN NOORD-BRABANT

Ons kenmerk
Z/510849

Plaats
‘s-Hertogenbosch

op de op 9 juli 2026 ontvangen aanvraag van De Efteling B.V. om een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit, op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder g, van de Omgevingswet. De flora- en fauna-activiteit gaat over de gevolgen ten aanzien van beschermde dier- en/of plantsoorten vanwege de realisatie van een dreef en nieuwe padenstructuur, uitgevoerd aan de Europalaan 1A te Kaatsheuvel, in de gemeente Loon op Zand.

Met vriendelijke groet,
Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Namens dezen,
ValidSigned door 5.1.2e
op 12-11-2026

Teammanager Provincie
Omgevingsdienst Brabant Noord
Dit document is digitaal ondertekend.

Besluit

Onderwerp

Op 9 juli 2026 hebben wij van De Efteling B.V. een aanvraag ontvangen voor een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit, op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder g, van de Omgevingswet. De omgevingsvergunning is aangevraagd vanwege het uitvoeren van een flora- en fauna-activiteit, door het realiseren van een dreef en nieuwe padenstructuur. Deze activiteiten vinden plaats aan Europalaan 1A te Kaatsheuvel, in de gemeente Loon op Zand.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant besluiten, gezien de overwegingen die zijn opgenomen in dit besluit,

I. aan De Efteling B.V., Europalaan 1A, 5171 KW, Kaatsheuvel, de gevraagde vergunning te verlenen, op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder g, van de Omgevingswet, van de bepaling als bedoeld in:
   - artikel 11.54, eerste lid, onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor het opzettelijk vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de:
     - **Das** (*Meles meles*);
     - **Steenmarter** *(Martes foina);*
     - **Bunzing** *(Mustela putorius).*

   voor de periode van de dag na de dag van bekendmaking van dit besluit tot en met 30 november 2029;

II. dat de beschrijving van de activiteiten in de aanvraag en de aanvullende gegevens, voor zover deze gaat over de soorten als bedoeld onder I, onderdeel uitmaakt van dit besluit;

III. aan dit besluit voorschriften te verbinden die zijn opgenomen onder onderdeel 2.7 ‘Voorschriften’;

IV. dat de volgende delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van dit besluit:
   - Quickscan ecologie in het kader van de Omgevingswet Realiseren dreef Sprookjesbos attractiepark Efteling, U02314-X026, Vebego Groen, 3-6-2026 (hierna: Quickscan)
   - Memo ontmanteling niet-recent gebruikte vluchtpijp das, Vebego Groen, 13-7-2026
   - Activiteiten, - en mitigatieplan Realiseren dreef en aanpassen padenstructuur-Sprookjesbos attractiepark Efteling, U02314-X026, Vebego Groen, 2-7-2026 (hierna: activiteitenplan)
   - Aanvullende gegevens van 21 oktober en 12 november 2026
   - Bijlage 1: meldingsformulier start handelingen beschermde soorten (zie voorschrift 1)

Rechtsmiddelen

Bezwaar
Als u het niet eens bent met dit besluit en wordt u door dit besluit rechtstreeks in uw belang getroffen, dan kunt u een bezwaarschrift hiertegen indienen. Dit kan tot 6 weken na de dag van verzending van het besluit. De verzenddatum is terug te vinden in de kennisgeving.

U kunt uw bezwaarschrift op 2 manieren indienen:
- **Digitaal.** Op www.brabant.nl/bezwaar vindt u de link 'Bezwaar indienen'. U heeft hiervoor een digitale handtekening (DigiD of eHerkenning) nodig.
- **Per post.** Stuur uw bezwaarschrift naar:

Het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Secretariaat van de hoor- en adviescommissie
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

In het bezwaarschrift zet u:
- uw naam en adres;
- de datum, het kenmerk en een omschrijving van het besluit waarmee u het niet eens bent;
- de reden waarom u het niet eens bent met ons besluit;
- de datum van uw bezwaarschrift en uw handtekening;
- maakt u namens iemand anders bezwaar? Stuur dan een machtiging mee.

Voeg ook een kopie toe van het besluit waarmee u het niet eens bent. Op deze manier kunnen wij uw bezwaarschrift beter in behandeling nemen.

U kunt het secretariaat van de hoor- en adviescommissie bereiken via telefoonnummer (073) 680 83 04, faxnummer (073) 680 76 80 en e-mailadres bezwaar@brabant.nl.

Aan het indienen van een bezwaar zijn geen kosten verbonden.

Voorlopige voorziening
Als u een bezwaarschrift indient, dan heeft dit geen schorsende werking. Het besluit treedt in werking de dag na verzending van het besluit. Dat betekent dat het besluit geldt zolang uw bezwaarschrift in behandeling is. Het kan zijn dat u dit niet wilt. Bijvoorbeeld omdat het besluit onherstelbare gevolgen voor u heeft. U kunt gelijktijdig met of na het indienen van een bezwaarschrift een verzoek om een voorlopige voorziening vragen bij de Rechtbank Oost-Brabant, sector Bestuursrecht, Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch. De rechter besluit dan of het besluit wordt geschorst.

U kunt ook digitaal verzoeken om een voorlopige voorziening. Zie daarvoor: http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht. U heeft hiervoor een digitale handtekening (DigiD of eHerkenning) nodig.

Er zijn kosten verbonden aan het vragen van een voorlopige voorziening (griffierecht).

INHOUDSOPGAVE

BESLUIT **2**

PROCEDURELE OVERWEGINGEN **5**

INHOUDELIJKE OVERWEGINGEN **6**

1. WETTELIJK KADER - OMGEVINGSWET 6
1.1 *BESCHERMINGSREGIMES* 6
1.2 *OMGEVINGSVERORDENING NOORD-BRABANT* 6
2. TOETSING EFFECTEN RUIMTELIJKE INGREEP 7
2.1 *AANGEVRAAGDE ACTIVITEITEN* 7
2.2 *ONDERZOEK SOORTEN* 7
2.3 *MOGELIJKE EFFECTEN OP BESCHERMDE SOORTEN* 7
2.4 *ALTERNATIEVENAFWEGING* 8
2.5 *BELANG VAN DE AANVRAAG* 8
2.6 *MAATREGELEN* 10
2.7 *VOORSCHRIFTEN* 12
2.8 *STAAT VAN INSTANDHOUDING* 14
3. CONCLUSIE 14

BIJLAGE 1. MELDINGSFORMULIER START HANDELINGEN BESCHERMDE SOORTEN **15**

Procedurele overwegingen

Aanvraag

Op 9 juli 2026 hebben wij van De Efteling B.V. een aanvraag voor een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit, op grond van de Omgevingswet (artikel 5.1, tweede lid, onder g) ontvangen. De aanvraag is op 21 oktober en 12 november 2026 aangevuld.

Een uitgebreide projectomschrijving is opgenomen in de aanvraag en het activiteitenplan. De aanvraag is geregistreerd onder nummer Z/510849.

Gedragscode

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Bevoegd gezag

Omdat de activiteit wordt verricht in de provincie Noord-Brabant zijn Gedeputeerde Staten (verder: GS) volgens artikel 5.10, eerste lid, onder e, van de Omgevingswet bevoegd om op de aanvraag te beslissen. Als het aan de orde is betrekken wij tevens de gevolgen van de activiteit voor de soorten buiten onze provinciegrens bij ons besluit.

Reguliere voorbereidingsprocedure

In deze procedure wordt de reguliere voorbereidingsprocedure overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht toegepast.

Ontvankelijkheid

De aanvraag bevat voldoende informatie voor een goede beoordeling van die aspecten waarvoor een omgevingsvergunning flora- en fauna- activiteit is gevraagd.

Overige regelgeving

Een toestemming op basis van andere wet- en regelgeving of activiteit onder de Omgevingswet kan aan de orde zijn, onder andere voor ruimtelijke ordening of bouwen. Bij de beoordeling van deze aanvraag zijn andere aspecten dan de flora- en fauna-activiteit van de Omgevingswet niet betrokken.

Inhoudelijke overwegingen

1. Wettelijk kader - Omgevingswet

1.1 Beschermingsregimes

Op basis van de Omgevingswet (hierna: Ow) zijn er drie beschermingsregimes. Het eerste regime geldt voor vogels op grond van de Vogelrichtlijn. Paragraaf 11.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: Bal) heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor vogelsoorten, waarvoor GS een vergunning kunnen verlenen. Artikel 8.74j van het Besluit kwaliteit leefomgeving (hierna: Bkl) geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van de vergunning.

Het tweede beschermingsregime geldt voor planten en dieren op basis van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn. Paragraaf 11.2.3 van het Bal heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten, waarvoor GS een vergunning kunnen verlenen. Artikel 8.74k van het Bkl geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een vergunning.

Het derde regime beschrijft de bepalingen voor andere (nationaal beschermde) soorten. Paragraaf 11.2.4 van het Bal heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten, waarvoor GS een vergunning kunnen verlenen. Artikel 8.74l van het Bkl geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een vergunning.

Voor alle inheemse soorten geldt in alle gevallen de specifieke zorgplicht (artikel 11.27 van het Bal). Het gaat dan zowel om beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten. De zorgplicht geldt ongeacht of er een vrijstelling geldt of een vergunning is verleend. In de specifieke zorgplicht wordt bepaald dat eenieder zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, schade aan deze soorten dient te voorkomen.

In onder andere artikel 5.40 en artikel 18.10 van de Ow zijn gronden opgenomen op grond waarvan een vergunning kan worden ingetrokken of gewijzigd. De vergunning kan in elk geval worden ingetrokken indien blijkt dat de vergunninghouder zich niet houdt aan de vergunning.

1.2 Omgevingsverordening Noord-Brabant

Provinciale Staten hebben de Omgevingsverordening Noord-Brabant (hierna: Verordening) vastgesteld. Voor een flora- en fauna-activiteit zijn aanvullende kaders vastgelegd. Zo zijn voor bepaalde soorten en handelingen vrijstellingen opgenomen. Deze zijn neergelegd in paragraaf 3.8.2 van de Verordening.

2. Toetsing effecten ruimtelijke ingreep

2.1 Aangevraagde activiteiten

Een uitgebreide omschrijving van de activiteiten is opgenomen in de aanvraag.
De aangevraagde activiteiten gaan over het realiseren van een dreef en nieuwe padenstructuur waarbij de volgende activiteiten plaatsvinden:

- het verwijderen van bestaande verharding;
- het verwijderen van een deel van de vegetatie;
- het verwijderen van bomen;
- het afvoeren van groenmateriaal (met rijbewegingen);
- het maken van een eerste werkterrein;
- het realiseren van nieuwe paden;
- het maken van rijbewegingen van en naar werkterreinen;
- het uitvoeren van kleine grondwerkzaamheden;

Deze activiteiten vinden plaats in het 'Sprookjesbos' van de Efteling, gelegen aan Europalaan 1A te Kaatsheuvel, in de gemeente Loon op Zand.

2.2 Onderzoek soorten

Het uitgevoerde onderzoek naar beschermde soorten is beschreven in hoofdstuk 3 van het activiteitenplan.

Als vooronderzoek heeft literatuuronderzoek plaatsgevonden (NDFF/verspreidingsatlassen). Gezien de aanwezigheid van de das al bekend, heeft het nader onderzoek naar de das en (kleine) marterachtigen plaatsgevonden in het najaar van 2025 door middel van 8 weken onderzoek met cameravallen en wildcamera's. De onderzoeken zijn uitgevoerd conform Kennisdocument Das en Kennisdocument Kleine marterachtigen (BIJ12, 2017; BIJ12, 2024). Daarnaast zijn er in de periode van het najaar 2025 tot en met mei 2026 diverse veldbezoeken geweest. Op de camera's zijn naast waarnemingen van dassen, ook enkele waarnemingen van de steenmarter en de bunzing gedaan. In april 2026 heeft een veldbezoek in het kader van een quickscan naar beschermde soorten plaatsgevonden.

2.3 Mogelijke effecten op beschermde soorten

De aanvrager geeft aan dat er 3 dassenburchten aanwezig zijn in het plangebied, waar naast de das, potentieel ook een steenmarter en bunzing gebruik van maken als rustplaats. Door de werkzaamheden wordt 1 dassenburcht (verblijfplaats) vernield.

In het plangebied zijn 3 dassenburchten aanwezig. Burcht 1 (bijburcht) en 2 (potentiële hoofdburcht) zijn in gebruik door de das. Burcht 3 (de te verwijderen burcht), is in de onderzoeksperiode enkel 3 keer gepasseerd zonder dat deze betreden is. Op basis van de waarnemingen en de vervallen staat van burcht 3 zijn er geen aanwijzingen voor actueel of structureel gebruik door de das. Gelet op de omvang en ligging wordt de burcht aangemerkt als een vluchtpijp. Het incidentele bezoek door de das duidt hooguit op beperkt gebruik. Burcht 3 wordt daarom beoordeeld als een niet-recent gebruikte vluchtpijp van de das.

Gezien de waarnemingen van steenmarter en bunzing in de directe omgeving van de burchten, kan niet worden uitgesloten dat de burchten ook door deze soorten als verblijfplaats worden gebruikt. De aanwezige openingen zijn namelijk geschikt als verblijfplaats voor beide soorten.

2.4 Alternatievenafweging

Er zijn geen redelijke alternatieven mogelijk die zullen leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee voldoende onderbouwd om een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit voor de das, steenmarter en de bunzing te verlenen.

Locatie
Een alternatieve locatie is niet reëel, omdat de dreef onderdeel is van de primaire ontsluitingsstructuur van het Sprookjesbos en moet aansluiten op de bestaande routes, entrees, tussenpleinen en deelgebieden. De aanleg van de dreef maakt onderdeel uit van de bredere herstructurering van het Sprookjesbos, die is gericht op het verbeteren van routing, oriëntatie en spreiding van bezoekers. De dreef is daarbij niet als losse ingreep ontworpen. Wanneer de dreef wezenlijk wordt verplaatst, vervalt de beoogde functie als logische verbinding binnen deze hoofdstructuur en wordt de functionele opzet van het Sprookjesbos aangetast. Een beperkte verschuiving van enkele meters voorkomt de effecten op de vluchtpijp niet, omdat de werkzaamheden dan alsnog binnen de 20 meter-contour van de vluchtpijp plaatsvinden. Een grotere verschuiving is ruimtelijk niet inpasbaar tussen de bestaande sprookjes en sluit onvoldoende aan op de entrees, tussenpleinen en bestaande routes. Daarmee biedt een alternatieve locatie geen bevredigende oplossing waarbij de burchtstructuur behouden kan blijven én de functie van de dreef in stand blijft.

Inrichting
Een alternatieve inrichting zonder dreef is eveneens niet bevredigend, omdat de dreef essentieel is voor de afwikkeling van toenemende gastenstromen, de oriëntatie van gasten en de toekomstbestendige bedrijfsvoering van het Sprookjesbos in de Efteling. De dreef vormt onderdeel van de vernieuwde ontsluitingsstructuur, waarmee gasten beter worden gespreid, sneller hun route kunnen bepalen en eenvoudiger entrees, uitgangen en andere faciliteiten kunnen vinden. Minder ingrijpende maatregelen verbeteren de routegeleiding op onderdelen, maar lossen de structurele opgave van doorstroming, spreiding en oriëntatie niet op. De dreef is bedoeld als herkenbare hoofdroute en biedt daarmee geen gelijkwaardige vervanging wanneer deze achterwege blijft.

Werkwijze en planning
Voor de aanleg van de verharding moet de ondergrond worden geëgaliseerd en geschikt worden gemaakt voor duurzaam en veilig gebruik door bezoekers. Ook wanneer minder ingrijpend wordt gewerkt, bijvoorbeeld handmatig, oppervlakkiger of met een fundatie deels boven op het bestaande maaiveld, blijft sprake van fysieke overlap tussen de beoogde verharding en de vluchtpijp. Daarmee kan de vluchtpijp niet functioneel behouden blijven. De kern van het probleem ligt dus niet in de uitvoeringsmethode, maar in de ligging van de dreef ten opzichte van de burchtstructuur. Een werkwijze waarbij de vluchtpijp behouden blijft, zou feitelijk neerkomen op een alternatieve locatie of inrichting. Die alternatieven zijn afzonderlijk beoordeeld en bieden geen bevredigende oplossing om de doelen van dit project te halen. De werkzaamheden worden zo afgestemd dat doden en verwonden voorkomen zal worden en dat de verstoring tot een uiterst minimum beperkt zal blijven. Het is niet mogelijk de geplande werkzaamheden uit te voeren zonder een niet-recent gebruikte vluchtpijp van de das en uit voorzorg beoordeelde potentiële tijdelijke rustplaats voor steenmarter en bunzing, te verwijderen. Daarnaast wordt ten aanzien van de betreffende soorten gewerkt buiten de kwetsbare perioden.

2.5 Belang van de aanvraag

In de aanvraag is het belang voldoende onderbouwd om een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit voor de das, steenmarter en de bunzing te verlenen.

De omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit is gevraagd op grond van het belang ‘in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daaropvolgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied’ zoals genoemd in artikel 8.74l, eerste lid, onder b, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

De aanleg van de dreef, maakt onderdeel uit van een bredere herstructurering van het Sprookjesbos in de Efteling. Deze herstructurering is gericht op het verbeteren van de bereikbaarheid voor hulpdiensten en onderhoudsvoertuigen, de veiligheid van het gebruik en de overzichtelijkheid van de routestructuur. Daarnaast draagt de herstructurering bij aan de oriëntatie van gasten en de spreiding van gastenstromen. De bestaande routing functioneert als een rondgang met slechts 2 ingangen. De paden zijn op verschillende plaatsen smal en bochtig. Bomen, onderdoorgangen en hoogteverschillen beperken bovendien de doorgang voor voertuigen. Hierdoor kunnen hulpdiensten niet alle locaties rechtstreeks bereiken en kunnen onderhoudsvoertuigen moeilijk tot in het hart van het bos komen. De nieuwe inrichting met meerdere toegangen, 4 dreven en aansluitende dwaalroutes biedt de mogelijkheid om deze beperkingen gericht te verminderen.

Bereikbaarheid en hulpverlening
In het Sprookjesbos vinden regelmatig incidenten plaats waarbij gasten onwel worden of letsel oplopen door struikelen, verstappen of uitglijden. Ongelijke en gladde bestrating speelt daarbij een rol. Een goed toegankelijke padenstructuur is daarom van belang om hulpverleners en het benodigde materieel zo snel mogelijk bij een incident te kunnen brengen.

Naast de fysieke bereikbaarheid vormt de vindbaarheid van een incidentlocatie een aandachtspunt. Door de dichte begroeiing en het beperkte aantal herkenningspunten kunnen gasten niet altijd duidelijk aangeven waar zij zich bevinden. Hulpdiensten zijn daardoor sterk afhankelijk van begeleiding door de Efteling-beveiliging. Deze begeleiding wordt georganiseerd, maar een herkenbare en overzichtelijke routestructuur moet het mogelijk maken dat hulpdiensten zich ook zelfstandig beter kunnen oriënteren. Daarmee wordt de afhankelijkheid van begeleiding verminderd. De aanleg van de dreven en verdeelpleintjes, in combinatie met het waar nodig verbreden van paden en aanpassen van de bestaande inrichting en bestrating, draagt bij aan een betere bereikbaarheid en veiligere verplaatsing door het bos. De precieze uitvoering moet daarbij aansluiten op de benodigde doorgang voor hulpverleningsvoertuigen en de aanwezige ruimtelijke beperkingen.

Toegankelijkheid voor onderhoud
De herstructurering heeft eveneens een belangrijke functie voor het beheer en onderhoud van het Sprookjesbos. In de huidige situatie kunnen onderhoudsvoertuigen het hart van het bos moeilijk bereiken. De nieuwe dreven bieden directere en beter toegankelijke verbindingen, waardoor voertuigen, medewerkers en materieel eenvoudiger op de onderhoudslocatie kunnen komen. Dit verbetert de uitvoerbaarheid van onderhoud en maakt het mogelijk om gebreken en onveilige situaties doelmatiger te verhelpen.

Ruimtelijke samenhang
De dreven vormen herkenbare hoofdverbindingen tussen de entrees, de routes langs de sprookjes en de verdeelpleintjes. Ze zijn bewust los van de sprookjes geprojecteerd en lopen achter de sprookjes langs. Er ligt dus geen sprookje direct aan een dreef. De dreven komen samen op een groter verdeelplein ten oosten van het bestaande Herautenplein, het hart van het Sprookjesbos. Op de locatie van burcht 3 komt het verdeelpleintje dat de 2 noordelijk gelegen dwaalroutes met elkaar en met de noordelijke dreef verbindt. Dit plein maakt onderdeel uit van een samenhangend netwerk van verdeelpleintjes, dwaalroutes en dreven. De verdeelpleintjes vormen herkenbare knooppunten

die de oriëntatie ondersteunen en de verschillende delen van het bos met elkaar verbinden. Het belang van deze locatie moet daarom worden bezien vanuit het functioneren van de gehele routestructuur.

Gebruik en bezoekersspreiding
De nieuwe structuur biedt gasten op meerdere plekken de keuze welke route zij volgen. Zij hoeven daardoor minder vaak de volledige rondgang af te leggen wanneer zij slechts een deel van het bos of enkel specifieke sprookjes willen bezoeken. Dit biedt mogelijkheden om gasten beter over het Sprookjesbos te spreiden, de belasting van afzonderlijke routes te verminderen en de doorstroming te verbeteren. Interne onderzoeken onder gasten van de Efteling en specifiek de gebruikers van het Sprookjesbos ondersteunen de behoefte aan een overzichtelijkere inrichting. Gasten vragen om een balans tussen gericht wandelen en dwalen, met herkenbare verbindingen, meerdere in- en uitgangen en gemakkelijk vindbare voorzieningen, zoals toiletten, horeca en bankjes. De voorgenomen en deels al in uitvoering zijnde aanpassingen dienen dus meerdere samenhangende doelen. De nieuwe ruimtelijke structuur verbetert de voorwaarden voor tijdige hulpverlening, maakt het hart van het bos beter bereikbaar voor onderhoud en ondersteunt een veilig en overzichtelijk gebruik van het Sprookjesbos.

Belang van het daaropvolgende gebruik
De verbetering is van belang voor het veilig functioneren van het Sprookjesbos als drukbezocht recreatiegebied, zo'n 5 miljoen gasten per jaar, en voor de toekomstbestendige bedrijfsvoering van de Efteling. De noodzaak wordt onderbouwd met de eerdere beschrijving over de huidige gastenstromen en de daaruit voortkomende knelpunten ten aanzien van oriëntatie, drukte en bereikbaarheid. Het doorvoeren van de voorgenomen werkzaamheden zorgt ervoor dat deze knelpunten worden opgelost.

2.6 Maatregelen

In het activiteitenplan (hoofdstuk 5, Maatregelen) en de aanvullende gegevens van 21 oktober en 12 november 2026 is beschreven welke maatregelen worden genomen om de effecten voor de das, steenmarter en de bunzing zoveel mogelijk te voorkomen.

In grote lijnen gaat het om de volgende maatregelen:
Werken buiten de kwetsbare periode

- De werkzaamheden vinden plaats in de minst kwetsbare periode van de das, steenmarter en de bunzing. De werkzaamheden vinden plaats in september tot en met oktober.

Werken buiten beschermingszones rust- en verblijfplaats

- De werkzaamheden behorende bij de padenstructuur en dreef vallen niet binnen de 20 meter beschermingszone van burcht 2, wel binnen 50 meter. De werkzaamheden vallen voor burcht 3 zowel binnen de 20 als 50 meter zone. De werkzaamheden vinden plaats op meer dan 50 meter afstand van burcht 1.
- Werkzaamheden die gaan over het handmatig verwijderen en/of aanplanten van groenstructuren vinden wél plaats binnen 20 meter van burcht 2, maar niet binnen 10 meter van de burcht. Deze werkzaamheden worden handmatig uitgevoerd.
- Er wordt enkel gewerkt in daglicht, in de periode waarin het attractiepark normaliter ook open is.
- Voorafgaand aan de werkzaamheden worden wissels in kaart gebracht en blijven belangrijke routes behouden. Waar een pad een wissel kruist, zal de passeerbaarheid voor de das behouden blijven.

Verbeteren foerageer-/leefgebied

- Met de geplande ingreep gaat uitsluitend burcht 3 verloren. Deze burcht betreft een niet-recent gebruikte vluchtpijp van de das en wordt uit voorzorg beoordeeld als potentiële tijdelijke rustplaats voor bunzing en steenmarter. Daarom wordt gesteld dat het één-op-één compenseren van de vluchtpijp, door het realiseren van een kunstburcht op een ecologisch minder wenselijke locatie, niet effectief is. Er wordt ingestoken op het verbeteren van het bestaande leefgebied direct rondom de overblijvende wél (semi-)actieve burchten.
- Met de geplande realisatie van de dreef en padenstructuur zal er een areaal van 300 vierkante meter bestaande groenstructuur en padenstructuur verdwijnen. Om het verlies van dit areaal te compenseren wordt er minimaal 150 vierkante meter aan vegetatie aangeplant direct rondom burcht 2 met:
    - 75 vierkante meter (circa 19 stuks) aan vruchtdragende struiken als: braam, vlier, wilde lijsterbes, vuilboom en hazelnoot. De aanplant zal voldoen aan de volgende criteria;
        - de vegetatie zal een aanplantmaat hebben van 100 tot 125 centimeter;
        - de vegetatie wordt aangeplant met een plantafstand van 2 x 2 meter;
        - er wordt groepsgewijs gemengd aangeplant in groepen van 7 tot 10 stuks;
        - bij aanplanten zijn er geen plantlijnen zichtbaar.
    - 75 vierkante meter (circa 87 stuks) aan dichte vegetatiestructuren behouden en/of direct bij aanplant te realiseren zodat er te allen tijde voldoende dekking aanwezig blijft;
        - de vegetatie zal een aanplantmaat hebben van 80 tot 100 centimeter;
        - de vegetatie wordt in driehoeksverband aangeplant met een plantafstand van 1 x 1 meter;
        - er wordt groepsgewijs gemengd aangeplant in groepen van 7 tot 10 stuks;
    - Afschermen van wandelgebied en groenareaal voor burcht 2 doormiddel van het realiseren van een takkenril:
        - de te realiseren takkenril heeft een hoogte van minimaal 50 centimeter;
        - de takkenrillen zullen zo geplaatst worden zodat deze het gebied afschermen van bezoekers
        - de te realiseren takkenril zal zijn voorzien van kleine openingen zodat het geen barrière vormt voor de das;
        - de te realiseren takkenril heeft een breedte van minimaal 1 meter;
        - de te realiseren takkenril zal zijn voorzien van palen aan weerszijde van takkenril, waarbij de palen 1 meter uit elkaar staan;
- De toekomstige inrichting sluit aan bij het bestaande open karakter van het sprookjesbos zodat de das zich kan verplaatsen tussen paden en groenvakken. De nieuwe paden zullen bestaan uit voor de das passeerbare verharding en vormen geen fysieke afsluiting van het leefgebied.
- Het werkgebied wordt voor bezoekers en ongenodigde fysiek afgesloten met bouwhekken en andere barrières. Deze worden zo geplaatst dat bezoekers het terrein niet kunnen betreden maar de das wel vrij kan foerageren.

Ongeschikt maken

- Voorafgaand aan het verwijderen van groenstructuren zoals struiken, bosschages, houtstapels en/of bomen wordt er een flora, - faunacheck door een ecologisch deskundige uitgevoerd. De uitkomsten van de flora, - faunacheck worden vastgelegd in een ecologisch logboek, behorende bij het ecologisch werkprotocol.
- Op het moment dat er geen diersoorten waargenomen worden, zal het aanwezige groen vanuit één kant richting extensief groen worden verwijderd.

- Onverhoopt toch aanwezige dieren kunnen vluchten naar een locatie waar op dat moment geen bezoekers aanwezig zijn. Dit wordt vastgelegd in het logboek.
- Wanneer een dier wordt aangetroffen, worden de werkzaamheden direct stilgelegd en krijgt het dier de gelegenheid zelfstandig te vertrekken. Het dier wordt niet gevangen of verplaatst.
- De niet-recente gebruikte vluchtpijp, burcht 3, zal middels wildcamera-onderzoek voor een periode van 2 werkweken worden gecontroleerd op bezetting. Indien meer dan 5 dagen achterelkaar geen gebruik is vastgesteld kan ervan uit worden gegaan dat de vluchtpijp niet in gebruik is door een diersoort. De vluchtpijp wordt dan tijdelijk, in de periode tussen werkzaamheden door, dichtgemaakt doormiddel van het plaatsen van 0,1 kubieke meter grond. Burcht 3 wordt onder ecologische begeleiding, zover dit benodigd is voor de aanleg van de werkterreinen, voorzichtig met kraan en manbak uitgegraven.
- De camera blijft registreren tot het moment waarop met de werkzaamheden wordt begonnen. Wanneer een das of een andere grondgebonden soort bij de ingang wordt waargenomen, verse gebruikssporen aanwezig zijn of twijfel bestaat over de aanwezigheid van een dier, wordt de vluchtpijp niet afgesloten. De monitoringsperiode wordt dan opnieuw gestart nadat de laatste aanwijzing voor gebruik is vastgesteld.
- Het uitlezen van de laatste camerabeelden en de fysieke controle van de holingang vinden direct voorafgaand aan het afsluiten van burcht 3 plaats.

2.7 Voorschriften

Wij nemen in aanvulling op voorgestelde maatregelen de volgende voorschriften op om de staat van instandhouding te kunnen borgen voor de das, steenmarter en de bunzing:

Algemene voorschriften

1. De vergunninghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden beginnen bekend is, maar uiterlijk 2 werkdagen voor de start van de activiteiten, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar ons op te sturen. Met werkzaamheden en/of activiteiten worden alle handelingen bedoeld die invloed hebben op de beschermde soorten, zoals ongeschikt maken van de verblijfplaatsen.
2. De vergunninghouder dient onmiddellijk contact met ons op te nemen via info@odbn.nl, als bij het uitvoeren van de activiteiten andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen, of andere activiteiten als bedoeld in onderdeel I en II van het besluit noodzakelijk zijn.
3. Deze vergunning kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de vergunninghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de vergunninghouder handelende (rechts)personen. De vergunninghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van de aan dit besluit verbonden voorschriften.
4. Deze genoemde (rechts)personen dienen op de hoogte te zijn van de inhoud en het doel van dit besluit en de daaraan verbonden voorschriften, zo dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (digitaal) afschrift van dit besluit op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op eerste verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouder of opsporingsambtenaar.
6. De vergunninghouder dient, met inachtneming van de hier genoemde voorschriften, de activiteiten (inclusief alle maatregelen die er voor de soorten worden genomen) uit te voeren zoals beschreven in de aanvraag en het activiteitenplan (hoofdstuk 5, Maatregelen) en de aanvullende gegevens van 21 oktober en 12 november 2026.

7. De activiteiten en hier genoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige[1] (hierna: ecoloog) op het gebied van de soorten waarvoor vergunning is verleend.
8. Alle handelingen en bevindingen dienen door de ecoloog te worden bijgehouden in een logboek. Met handelingen worden alle handelingen bedoeld die invloed hebben op de beschermde soorten, zoals ongeschikt maken, uitvoeren van de controleronde en het plaatsen van de tijdelijke en permanente voorzieningen. Ook dienen er duidelijke foto's van de werkzaamheden en de geplaatste voorzieningen te worden opgenomen in het logboek. Dit logboek dient op eerste verzoek van een toezichthouder te worden gegeven.
9. De vergunninghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen op basis van de aanvraag en de hier genoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de initiatieflocatie, dienen voor het uitvoeren van de werkzaamheden, van de inhoud van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden en dienen dit aantoonbaar na te leven. Dit ecologisch werkprotocol dient ter informatie aan ons te worden toegezonden, uiterlijk 2 werkdagen voor de start van de werkzaamheden. Mail het ecologisch werkprotocol naar info@odbn.nl, onder vermelding van het zaaknummer.
10. Zodra alle handelingen en activiteiten zijn uitgevoerd die betrekking hebben op de beschermde soorten opgenomen in de vergunning, dient de afronding van de werkzaamheden bij ons te worden gemeld. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de gerealiseerde permanente voorzieningen, het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen en de inrichting van het plangebied. Dit dient u te doen door het logboek naar ons op te sturen via info@odbn.nl, onder vermelding van het zaaknummer.

De algemene voorschriften zijn opgenomen voor een juiste toepassing en naleving van de vergunning door de vergunninghouder en gemachtigde(n).

Specifieke voorschriften
Deze specifieke voorschriften gaan voor op de algemene voorschriften, waaronder het activiteitenplan. Indien de specifieke voorschriften afwijken van de voorgestelde maatregelen/aanpak in het activiteitenplan, gaan de specifieke voorschriften voor.

11. De te realiseren takkenril dient zodanig gerealiseerd te worden dat er tenminste 2 plekken in de takkenril dezelfde eigenschappen bezitten als de takkenril beschreven in pagina 60-61 uit het Kennisdocument Kleine marterachtigen (BIJ12, 2024).
12. De 2 plekken in de takkenril die vormgegeven worden conform Kennisdocument Kleine marterachtigen dienen zodanig te worden beheerd dat deze functioneel blijven als schuil- en verblijfplaats. Eventuele verzakkingen of achteruitgang van de takkenrillen dienen te worden hersteld.

    Dit voorschrift is opgenomen omdat in het activiteitenplan niet gespecificeerd is of de takkenril zo wordt ingericht en onderhouden dat deze geschikt is als verblijfplaats voor de steenmarter en de bunzing. Met dit voorschrift wordt geborgd dat de voorziening duurzaam geschikt is als functionele verblijfplaats voor de steenmarter en de bunzing.

13. Tijdens het ongeschikt maken van het leefgebied dient de vegetatie stapvoetsgewijs verwijderd te worden.

[1] Wat wij hieronder verstaan staat op de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO): https://www.rvo.nl/onderwerpen/buiten-werken/ecologisch-deskundige

Dit voorschrift is opgenomen omdat in het activiteitenplan niet is benoemd met welk tempo de vegetatie verwijderd dient te worden. Met dit voorschrift wordt geborgd dat er niet onverhoopt diersoorten gedood of verwond raken tijdens het verwijderen van vegetatie. Door langzaam te werk te gaan, krijgen dieren de tijd om te vluchten.

14. De werkzaamheden dienen plaats te vinden in de periode van september tot en met november en vóór december te zijn afgerond. Het ongeschikt maken mag uitsluitend plaatsvinden buiten sneeuw- of vorstperioden.

    Dit voorschrift is opgenomen omdat in de voorgestelde maatregelen is uitgegaan van uitvoering van de werkzaamheden in de periode van september tot en met oktober. Gelet op de kwetsbare perioden van de betreffende soorten is uitvoering in de periode van september tot en met november mogelijk. November valt voor (kleine) marterachtigen binnen de kwetsbare periode gedurende de winter. Door werkzaamheden omtrent ongeschikt maken uitsluitend buiten sneeuw- of vorstperioden uit te voeren, wordt geborgd dat (kleine) marterachtigen geen nadelige gevolgen ondervinden van het ongeschikt maken in deze periode.

2.8 Staat van instandhouding

Door het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden komt de staat van instandhouding van de das, steenmarter en de bunzing niet in het geding. Dit omdat voor, tijdens en na de werkzaamheden maatregelen worden getroffen.

3. Conclusie

De gevraagde omgevingsvergunning op grond van de Omgevingswet, voor een flora- en fauna-activiteit, wordt voor de das, steenmarter en de bunzing en beschreven activiteiten verleend. Aan deze omgevingsvergunning zijn voorschriften verbonden.

Bijlage 1. Meldingsformulier start handelingen beschermde soorten

Meldingsformulier start handelingen ten aanzien van beschermde soorten Omgevingsvergunning flora- en fauna- activiteit	
Gegevens	
Aanvraagnummer	Z/510849
Naam initiatief	De realisatie van een dreef en nieuwe padenstructuur, uitgevoerd aan de Europalaan 1A te Kaatsheuvel, in de gemeente Loon op Zand
Vergunningsperiode	Voor de periode van de dag na de dag van bekendmaking van dit besluit tot en met 30 november 2029
Vergunninghouder	……
Naam aanvrager	……
Adres	……
PC-Woonplaats	……
Gegevens werkzaamheden:	
Contactgegevens uitvoering natuurvrij maken	…… ……
Telefoonnummer	……
Contactpersoon uitvoering werkzaamheden	……
Telefoonnummer (vast)	……
Telefoonnummer (mobiel)	……
Contactgegevens ecoloog betrokken bij uitvoering	……
Locatie(s) werkzaamheden	……
Datum gereedkomen compensatiemaatregelen	……
Datum start werkzaamheden	……
Overzicht planning werkzaamheden	…… …… …… ……
Dit formulier dient zodra de aanvang van de handelingen met betrekking tot beschermde soorten bekend is, doch uiterlijk 2 werkdagen van tevoren, te worden ingediend bij de Omgevingsdienst Brabant Noord	
Retouradres	Omgevingsdienst Brabant Noord Email: info@odbn.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1